

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Annales Episcoporum Slesvicensium

Cypraeus, Johann Adolph

Coloniæ Agrippinæ, 1634

Capvt XII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64615](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64615)

tertia ei qui campanas pulsat, hoc est ædituo cederet: quarta in sumptus, qui in candelas & cereos fierent, collocarentur. Cantorem autem decimas illas, ut dictum est, distribuere, & ab eo vnumquemque portionem suam petere debere. Et qui hanc sanctionem contrauenerit, eum diris deuouendum, & fulmine Execrationis Ecclesiasticæ feriendum esse. Ecclesiam illam *Aluer* primùm in *Rungholdt* sitam, & deinde mari, quo alluebatur, absorptam, tandemque *Hadersleuiam* esse, omnium constans est opinio: ubi ea paulatim incrementa cepit, statutumque, ut Canonici eò vocati ad certum numerum alerentur, qui rem diuinam tractarent: quibus etiam statuta ab Episcopo & Capitulo Slesuicensi approbata, concessa fuerunt. De quibus paulò post latius. Canonici autem illic ad nostra vsque tempora vixerunt viri boni & celebres; anno autem Millesimo Ducentesimo trigesimo Principibus placuit, ut Canonici, qui *Hadersleuia* viuebant, bonis illis, quoad superstites essent, adhuc fruerentur, illis autem morte sublati, bona & possessiones ad Principes deuoluerentur. Quod factum est. Itaque hoc tempore neque Canonici, neque umbra bonorum diuinis vsibus dicatorum apparet, ut quæ vnà cum curijs & habitationibus, profanis vsibus deputata & attributa sint.

C A P V T XII.

Nobile Slesuicum, Iacobo Antistite, flammis

Vulcani perijt, Rege fugante Ducem.

Sed Dux Volmarus, pensans ciuile benigno

Ingenio damnum, mox onus omne leuat.

A. C. 1288.

AN-

A N N O 1281. Iacobus Episcopus Slesuicensis eligitur & consecratur à Ioanne Archiepiscopo Lundensi.

Hac tempestate bellum recens inter Regem Daniæ Ericum, & Waldemarum Ducem Slesuicensem iterum exortum est, his de causis, quod Dux Regi, eam, quam sibi deberi putabat, obedientiam & fidem non præstaret ac exhiberet. Quo bello Waldemar capto, & arx *Tunderensis*, expugnata & diruta fuit. Vrbs quoq; Slesuicensis, quæ semper fuit Ducû receptaculum, insignem hoc tumultu cladem accepit, vt quæ capta, expugnata & direpta fuerit, tandem vero in cineres redacta penitus conflagrauerit. Nam in domum quandam, hostis ea nocte, quæ diem, quo ciuitas expilata fuit, subsecuta est, ignem coniecit, qui vbi hæsisset, paulatim vi ventorum proximas ædes complexus, sensim latius serpsit, breuique ita se dilatauit, vt flamma cuncta absumeret & depasceret. Ciues magno numero ad incendiû concurrûnt, quod fortuitum existimarent, & quæ restinguendo igni forent comportant, idque inermes, quod hostile nihil metuebant. Vbi contigit, vt multi eorum interficerentur, propterea quod nihil quicquam mali metuerent, sibiq; persuaderent, hostis libidinem & furorem, ea præda, quam paulò ante adeptus esset, iam penitus satiatum & expletum esse. Vbi autem hostem suis conatibus resistere, illosq; qui ignem restinguere cupiebant, trucidari viderent, clamor inter cædem & vulnera extrepidatione & incendio latius effuso, sublatus, sensum audientibus ademit, vt quid rerum ageretur, non intelligerent: pleriq; ciues, qui fuga præcipiti sibi consulere statuebant, noctu nudi in armatos milites incidebant, & ambusti misera strage ab
hosti-

hostibus, quos pro amicis habebant, confodiebantur. Tandem cum nuntiaretur, & omnium sermone prædicaretur, hostem incendij Authorem esse, omnes de salute solliciti fuga euadere conati sunt. Horum alij faucij & igne adusti euaserunt, alij quos flamma non absumpsit, ferro hostili perierunt, vt certum sit, Ducem Slesuicensem incendio illo, maiorem cladem & damnum, quam bello accepisse: quamuis in ciues & subditos Ducatus Slesuicensis ita sæuitum sit, vt omnes persuasum haberent, Regem omnia flamma & igni, delere ac vastare, statuisse. Nam aduersus Ducem, eiusq; subditos, odio flagrabat maximo ac acerrimo, his de causis, vt putant, concepto, quod Dux feudum à Rege accepisset, Regi fidem & obedientiam promississet, & nihilominus Regi hostiliter aduersaretur & resisteret, neque se obsequentem præberet. Ita factum est, vt omnia ferro & igni vastarentur, tantusque terror omnium animos, qui Ducatum incolerent, inuasit, vt Regem finitimis iam domitis, ac subactis, tam oppida quam villas, & vicos Ducis, expugnaturum, & occupaturum esse existimarent, quod pleraque iam omnia partim vi, partim metu, sibi subiecta, atque in potestatem suam redacta iam teneret. Hisce autem malis, ac periculis, quæ impendere videbantur, maturè occurrentes Ducis Slesuicensis cognati & propinqui, sese arbitros interposuerunt, rebusque compositis, Regis animum, qui totus ira & furore percitus, subito impressionem in Ducatum facere meditabatur, placarunt ac mitigarunt, vt à persecutione & bello desisteret. Walde-
marus autem Dux vicem Slesuicensium Ciuium miseratus, quod tam multa mala ac incommoda perpessi essent, de damno sarciendo cogitauit, quo pacto aliqua ratione illis satisfacere, detrimentumq; beneficio aliquo

aliquo compensare posset. Itaque tributum vel censum annuum vulgo *Stadtgeldt*, ciuibus remisit, simulque, quod à quauis in posterum exactiōe liberi ac immunes esse deberent, benignè pollicitus, se eos nimirum integro sexennio propter insignem calamitatem, in quam ob Ducis defensionem incidissent, vel minimo onere nequaquam grauare nolle. De qua re literæ adhuc apud Slesuicensem senatum extant. Præterea sanciuit & prohibuit, ne Clerici & Laici, pensiones annuas habitationum & ædium, quas locassent, ciuibus augerent, qui illas conduxissent, quoad ædes exustæ reædificatæ essent. Rex etiam Ericus, qui Ciuitatem antea expugnat, eamq; diripuerat & expilarat, Ciuibus trucidatis, ædibusque incensis, pœnitentia & misericordia ductus, immunitatem Slesuicensibus concessit, vt de mercibus in Regno Daniæ emptis, vectigalis aut Thelonij nomine, nihil penderet aut soluerent: vt ex diplomate ea de re dato constat, cuius verba subiicimus.

ERICVS von Gades gnaden / der Denen vnd Wenden König / wunschen allen / de dissen Breff sehen / heil in dem Herrn / vnd doen fund idermenniglikem / dat wi den schaden / arbeit vnd vordrett / welcke / vnse geleuende Vorger / der Stadt Schleswig vmb vnserent willen / vnd vnseres Rikes offimals geleden / betrachtet / vnd derwegen bewagen / enen eine sonderlicke gnade wedder to ertogende. So geuen wi derwegen allen vnpflichten fri / dat se keinen toll in dem Rike geuen scholen / idt si an welkem orde se andrapen mochten / von nun an / vnd stette to ewigen tiden / dat se daruan scholen entlediget sin. Vnd gebeden derwegen ernstlig bi verlust vnser Gnade / dat nemand von vnseren Ampiluden / edder deseluiige beuehlhebber edder he si wol he si / de genanten Burger wedder inhalt disser begendinge / to jenigen tiden be-

schwere / vnd so fern solches geschutt / werit he vnser
straffe siet derwegen to vermoden hebben. To wider be-
kressung midt vnserem Insegel angehengt tho Kal-
singborch Anno 1289. am dage Vitalis Martyris im
birwesende der tugenisse Her Peter Credenzer.

Rex etiam ERICVS in iure constituendo occupa-
tus fuit, editis constitutionibus quibusdam, quæ ad
calcem Nomocanonis Danici adiectæ sunt, quibus
sanciendis & condendis Iacobus Episcopus Slesui-
censis interfuit, vnâ cum alijs Episcopis Danis electis
& confirmatis Anno M. CC. LXXXII. Idque constitu-
tionis verba in fine arguunt.

Tandem ERICVS Rex rebus pacatis ac tranquil-
lis, à bello ociosus & quiescens à suis occiditur. An-
no à nato Christo 1286.

Hoc tempore Bonifacius VIII. Pontificatus sui anno 4.
Archiepiscopo Lundensi mandauit, vt omnem Clerum defen-
dat ab iniurijs & violentia. Et si Rex de vi illata certior fa-
ctus, eam vltus non fuerit, aut in eiusmodi sceleribus conui-
uerit, aut etiam occasionem eius inferendæ præbuerit, eum
excommunicandum & ab omnibus sacris interdicto sus-
pendendum. Quod etiam ante ipsum Alexander quartus
fecit.

Comes Gerhardus Adolphi IV. Filius, Monasterium
Monialium, quod prius positum fuerat in Palude Krem-
pis prope Storam & Albeam transfudit in villam Vle-
te: Nobile quoque & inuincibile antiquum castrum Itze-
hoe in honorem Beatæ Virginis Mariæ consecra-
ri fecit, & dotauit secundum ordinem & regulam San-
cti Benedicti Abbatis, ad seruiendum Domino Deo in
æuum: in quo etiam primus Gerhardus suam elegit se-
pulturam. Et ab illo tempore vsque ad præsens, omnes
de illa progenie Gerhardi Comitis descendentes, scilicet
Henricus eius Filius, Magnus Gerhardus Comes, huius
Henri-

Henrici filius, & frater eius Iohannes illic sepulti sunt. Continuator Helmoldi in manuscripta historia.

Hartuicus quoque Reuentlovv miles, qui Comitem Adolphum in Segeberg interfecerat, pœnitentia ductus, in absolutionem peccaminum suorum, limina Beatorum Apostolorum Petri & Pauli in Romana Vrbe visitavit. Vbi pro pœnitentia iniunctum illi fuit distribuere bona sua pauperibus. Et vigore illius pœnitentiæ in prædicto Claustro Itzehoe pretiosam domum, Refectorium inferius, superius Domitorium, suis sumptibus construi ac edificari procuravit. Itidem continuator Helmoldi.

C A P V T XIII.

ERICVS VIII. PIVS, Rex Daniae 87. in agone fratri inuidit successionem Anno 1288. Rostochienses se huic subiecerunt Anno C. 1301. Ringstedij sepultus Anno 1319. Cum Coniuge Ingeburg Birgeri Regis Sueciae sorore nupta Anno 1296. Cuius filius VValdemar cum septem liberis in pueritia mortuus.

ADOLPHVS, Iohannis Primi Comitis Holsatiae filius, Comes in VVagria, ratione Vxoris, qua fuit filia Mistouoi Ducis Pomeraniae, ob spem successionis, Pomerania titulum sibi arrogavit, Obijt απαις Anno 1308.

IOHANNES II. alter Iohannis I. Comitis Holsatiae filius, Adolphi frater, Comes in Vagria à proprijs filijs, ob iteratum matrimonium Bramhorstij fuit captus, & Kilonium abductus, donec tandem amicorum transactione Lubecæ intercedente, filiis Dirionem distribueret, unico Chilonij retento, à morione altero priuatus est oculo,